

МЕТОДИ КОНСОЛІДАЦІЇ ОЗНАК ПРОДУКТИВНОСТІ ПРИ СТВОРЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Традиційні методи підбору тварин української м'ясної породи (УМ) не задовольняють вимоги сучасного інтенсивного виробництва яловичини. Поряд з незаперечними успіхами селекції багато положень її теорії і практики недостатньо розроблені, мало теоретично обгрунтовані, інколи суперечливі.

Актуальним завданням селекції в популяції УМ є розробка методів підвищення плодючості й молочності самиць при поєднанні з властивими їй приростами живої маси та виходом туш молодняка. Здійснення його можливе шляхом використання селекційних методів як традиційних, так і не застосованих у породі при її виведенні, на ґрунті відповідних умов годівлі й утримання.

При консолідації УМ застосування спорідненого розведення призвело до інбредної депресії у самиць, яка проявилась зниженням збереженості телят до 3-місячного віку (на 10,0%; $P>0,95$, лише при внутрілінійному інбридингу), живої маси теличок у 15 місяців (на 2,7%; $P>0,999$), продуктивного використання корів (на 17,3%; $P>0,999$). При цьому типі інбридингу збереженість телят до 3-місячного віку знижується порівняно із застосуванням його на чоловічих представників лінії, до якої належить мати пробанда, на 12,0% ($P>0,99$), а «на посередника» — на 12,3% ($P>0,99$) та комплексного — на 11,0% ($P>0,95$).

Тому вдосконалення основних селекційних методів консолідації ознак продуктивності УМ вимагало використання сучасних досягнень популяційної генетики та врахування внутріпородної структури популяції, теоретичного обгрунтування прийомів селекції в м'ясному скотарстві на кінцевому етапі відтворювального схрещування. Особливого значення це положення набуває при необхідності зниження інбредної депресії в стадах.

Для цього застосовували (при інбридингу й аутбридингу) гомогенний та гетерогенний підбір пар, врахувавши типи будови тіла, визначені за запропонованим нами індексом крупності тіла

© А.М. Угнівенко, 1999

(ІКТ) та індексом антигенної подібності (r_{as}). Гетерогенний підбір за ІКТ при інбридингу сприяє підвищенню молочності нащадків на 7,3% ($P > 0,95$), а за r_{as} ІКТ нівелює його шкідливий вплив і веде до підвищення продуктивності тварин.

Продуктивність інбредних самиць, одержаних при різному підборі за ІКТ та r_{as}

Ознака	За ІКТ				За r_{as}			
	гомогенний ($F_s = 4,33\%$)		гетерогенний ($F_s = 4,62\%$)		гомогенний ($F_s = 4,23\%$)		гетерогенний ($F_s = 5,75\%$)	
	n	M \pm m	n	M \pm m	n	M \pm m	n	M \pm m
Жива маса (кг) у 15 місяців	39	305 \pm 8,5	26	307 \pm 7,6	44	306 \pm 6,8	22	305 \pm 11,7
Отелень за життя	23	1,9 \pm 0,3	15	2,5 \pm 0,5	23	2,0 \pm 0,2	17	2,2 \pm 0,4
Молочність, кг	20	141 \pm 5,8*	12	165 \pm 8,7*	18	148 \pm 5,1*	15	150 \pm 6,5*

* $P > 0,95$

Підбір за ІКТ дав кращі результати, ніж за r_{as} . Таким чином, при складному відтворювальному схрещуванні на етапі розведення «в собі», коли відбувається консолідація ознак, в умовах звуження генофонду та росту вірогідності спорідненого розведення гетерогенний за ІКТ підбір забезпечує внутріпородний гетерозис і підтримку мінливості, необхідної для успішної роботи з породою. Для внутріпородного гетерозису та зниження інбредної депресії в стадах доцільно також застосовувати інбридинг на чоловічих представників лінії, до якої належить мати пробанда, на «посередника» та комплексний.

Національний аграрний університет

УДК 636.082.636.32/38

Е.Е. УГНИВЕНКО

КРЫМСКИЙ ТИП ЦИГАЙСКИХ ОВЕЦ

В соответствии с природно-климатическими, экономическими условиями и требованиями текстильной промышленности в госплемзаводе «Черноморский» создан новый заводской тип цыгайских овец, который характеризуется следующими биологическими и хозяйственно полезными признаками.

© Е.Е. Угнивенко, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31 – 32